

SCHOOLPLAN 2019-2023

OBS DE ZUIDWESTHOEK GOES

Schoolplan 2019 - 2023

Inhoudsopgave schoolplan 2019-2023

Inleiding

1. Uitgangspunten van het bestuur	6
1.1. Inleiding	6
1.2. De missie	6
1.3. De visie	6
1.4. Strategieën	7
2. De opdracht van onze school	8
2.1. Inleiding	8
2.2. Onze missie	8
2.3. Onze visie	8
2.4. Interne en externe analyse	9
2.5. Kwalitatief doel	10
2.6. Kwantitatieve doelen	10
2.7. Strategieën	10
2.8. Meetpunten	11
2.9. Ons schoolplan op 1 A4	13
2.10. HBC De Wereldwijzer	14
3. Onderwijskundig beleid	18
3.1. Inleiding	18
3.2. Wettelijke opdracht van het onderwijs	18
3.2.1. Doorlopende leerlijn	18
3.2.2. Burgerschapsonderwijs	19
3.2.3. Ontwikkeling in beeld	20
3.2.4. Onderwijstijd	20
3.2.5. Anderstaligen	21
3.2.6. Sponsoring	21
3.3. Kerndoelen en referentieniveaus	22
3.4. Kinderen met extra ondersteuningsbehoeften	26
3.4.a. Onderwijs op HBC De Wereldwijzer	27
3.5. Onderwijs aan langdurig zieke kinderen	27
3.6. Veiligheid	29

3.7. Pedagogisch en didactisch klimaat	29
3.8. Actiepunten hoofdstuk 3	29
4. Personeelsbeleid	30
4.0. Inleiding	30
4.1. Personeelsbeleid in samenhang met onderwijskundig beleid	31
5. Kwaliteitszorg	34
5.1. Inleiding	34
5.2. Hoe wij onderwijskwaliteit definiëren	35
5.2.1. Identiteit	36
5.2.2. Socialisatie	36
5.2.3. Opleiding	37
5.2.4. Persoonsvorming	37
5.2.5. Kwalificatie	37
5.3. Zicht op onderwijskwaliteit	38
5.4. Hoe wij werken aan onderwijskwaliteit	41
5.5. Hoe wij ons verantwoorden over de onderwijskwaliteit	43
Bijlage	
1 Overzicht van de Inspectie	45

Inleiding

Doel schoolplan

Dit schoolplan is het beleidsdocument voor de schoolplanperiode 2019-2023.

Het is opgesteld binnen de kaders van het strategisch beleidsplan van ons bestuur, welke is samengevat in hoofdstuk 1. Hoofdstuk 2 gaat over het onderwijs op onze school en hoe we dat verder willen ontwikkelen in de periode van 2019-2023. Dit hoofdstuk is vertaald naar een 'schoolplan op 1 A4', dat ons helpt om onze richting en focus scherp te houden. Dit plan is terug te vinden als bijlage.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de wijze waarop wij invulling geven aan voorschriften die de Inspectie heeft gesteld. Hoofdstuk 4 beschrijft ons personeelsbeleid. Onze kwaliteitszorg wordt beschreven in hoofdstuk 5.

Het schoolplan wil elke belanghebbende duidelijkheid geven over wat we willen bereiken met het onderwijs op deze school en hoe we dat dagelijks vorm zullen geven.

Totstandkoming

We hebben als team de missie en visie herijkt, ons doel beschreven voor 2023 geformuleerd en de strategieën geselecteerd waarmee we onze visie in de jaren 2019 tot 2023 willen realiseren.

Daarnaast zijn gegevens verzameld, die duidelijk maakten, welke positie de school aan het eind van de vorige schoolplanperiode innam op de verschillende beleidsterreinen. Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:

- De evaluatie van het schoolplan 2015-2019 van de school.
- De meest recente inspectierapporten en de ontvangen input van het themabezoek Extra ondersteuning
- Tevredenheidsmetingen van ouders, leerlingen en medewerkers.
- De jaarlijkse evaluatie van het jaarplan.
- Analyse van de opbrengsten en/of resultaten van methodeonafhankelijke toetsen.
- Omgevingsanalyse (verkregen uit observaties in diverse situaties, o.a. Brede School-overleg, wijkoverleg), die aangeeft hoe de school gewaardeerd wordt in de wijk en de samenwerking met de daar aanwezige instanties en instellingen.

De analyse van deze gegevens, samen met onze missie en visie heeft geresulteerd in een aantal strategieën, die voor ons team leidend en richtinggevend zijn voor de beoogde concrete doelen.

Het schoolteam stelt zich onder leiding van de directie verantwoordelijk voor de uitvoering van dit schoolplan in de komende vier jaar.

Het bevoegd gezag stelt zich door middel van de akkoordverklaring verantwoordelijk voor het ondersteunen en bewaken van hetgeen in het schoolplan is beschreven.

Het bevoegd gezag stelt zich garant voor het gericht inzetten van middelen voor het ondersteunen van dit schoolplan.

De directie stelt het schoolbestuur jaarlijks op de hoogte van de bereikte doelen door de evaluatie van het jaarplan (twee keer per jaar in het gesprek m.b.t. de MARAP).

Samenhang met andere documenten

De schoolgidsen in de periode 2019-2023 worden samengesteld op basis van de inhoud van het schoolplan.

In dit schoolplan verwijzen we naar de volgende documenten, die aanwezig zijn op onze school:

- integraal personeelsbeleidsplan (in ontwikkeling op bestuursniveau)
- [Schoolgids](#) (laatste versie steeds te vinden op www.scholenopdekaart.nl)
- [Schoolondersteuningsprofiel](#)
- [Schoolondersteuningsplan](#)
- ondersteuningsplan samenwerkingsverband
- cultuurbeleidsplan

Vaststelling

Het schoolplan is vastgesteld in de vergadering van het schoolteam d.d. 27-6-'19

J. Dekker directeur

De MR heeft instemming verleend met het schoolplan d.d. 27-6-2019

M.J.J. Hagen voorzitter van de MR.

Het schoolplan is vastgesteld door het bestuur van de school d.d. 27-06-2019

R.H. Van Albero Voorzitter van het bestuur van Albero

1. Uitgangspunten van het bestuur

1.1. Inleiding

Ter voorbereiding op de schoolplanperiode 2019-2023 heeft het bestuur volgens een bottom up proces de strategieën op bestuursniveau bepaald voor de komende schoolplanperiode. Alle teams hebben hierbij hun inbreng gehad. Het Strategisch beleidsplan (SBP) is kaderstellend voor het op te stellen schoolplan van onze school.

Alvorens het strategisch beleid definitief vast te stellen is hierover overlegd met het directiebestuur, de GMR en de Raad van Toezicht en hebben teams de gelegenheid gehad adviezen uit te brengen.

De GMR heeft instemming verleend aan dit strategisch beleidsplan voor de periode 2019-2023.

Hetgeen hierna volgt zijn de essenties van het geformuleerde beleid.

1.2. De missie

De scholen van Albero bieden vanuit respect en vertrouwen duurzaam onderwijs aan, waarbij dit onderwijs interessant, boeiend, motiverend, uitdagend en betekenisvol is, gelijke kansen biedt aan alle kinderen en voorbereidt op de toekomst. Het onderwijs wordt door professionele medewerkers verzorgd in een gezonde, veilige en passen speel- en leeromgeving. De eigen identiteit van de afzonderlijke scholen is leidend.

1.3. De visie

- Albero is een professionele organisatie voor primair onderwijs. Scholen verzorgen kwalitatief hoogwaardig onderwijs vanuit de eigen, schoolgebonden identiteit en met respect voor de identiteit van andere scholen.
- De medewerkers van Albero zijn professionals, die vanuit een collectieve verantwoordelijkheid, gericht zijn op de ontwikkeling van leerlingen vanuit hoge verwachtingen en moreel besef. Zij delen expertise via collegiale consultatie, netwerken, kenniskringen en relevante social media, teneinde de kwaliteit van het onderwijs voortdurend te ontwikkelen. Zij maken gebruik van interne en externe scholingsmogelijkheden, zowel individueel als in teamverband. Kernbegrippen hierbij zijn “professionele ruimte” en “een leven lang leren”.
- Albero voert een gezond en duurzaam financieel beleid, om nu en in de toekomst hoogwaardig onderwijs te kunnen verzorgen voor alle kinderen in de regio.
- De scholen van Albero zijn gevestigd in duurzame, goed onderhouden gebouwen. Gebouw en omgeving vormen een stimulans om te komen tot spelen en leren.
- Als lerende organisaties richten de scholen van Albero zich op de omgeving en anticiperen proactief op ontwikkelingen in de maatschappij.
- Albero als geheel is een lerende organisatie. De stichting werkt proactief samen met andere organisaties op lokaal, regionaal en landelijk niveau.
- Albero speelt een belangrijke rol in en voor de regio.
- De interne en externe communicatie staat altijd in het belang van het kind. Dit vraagt van iedereen betrokkenheid, openheid, transparantie en een proactieve houding.
- Albero is een professionele organisatie, waarbij de belangen van kinderen, ouders en medewerkers centraal staan.

1.4. Strategische keuzes

De negen visie-statements zijn uitgewerkt in de beleidsterreinen onderwijs, personeel, financiën, huisvesting en organisatie. De ontwikkelrichting van de stichting wordt hierbij per beleidsterrein beschreven aan de hand van “sleutels tot verandering”:

Beleidsterrein onderwijs:	- inclusiever onderwijs;- mediawijsheid;- kwaliteitsbeleid;- talentontwikkeling;- pedagogisch handelen.
beleidsterrein personeel:	- HRM-beleid in 4 kwadranten;- professioneel kapitaal;- intervisie en (zelf)reflectie;- persoonlijke meesterschap;- teamleren.
beleidsterrein financiën:	- professionalisering;- duurzame bedrijfsvoering;- herijken beleid;- planning en control.
beleidsterrein huisvesting:	- totaalpakket exploitatie en beheer;- uitdagende werk- en leeromgeving;- verbinden binnen en buiten;- duurzaamheid.
beleidsterrein organisatie:	- communicatie;- IKC-ontwikkeling;- primair onderwijs - voortgezet onderwijs;- onderwijs - zorg;- kwaliteitsbeleid.

De sleutels tot verandering worden vertaald in jaarplannen waar activiteiten in opgenomen worden om de gewenste veranderingen te realiseren.

De Zuidwesthoek zal zeker werken aan de strategische keuzes van het bestuur, maar het onderzoek naar wel of niet fuseren krijgt de hoogste prioriteit. Mogelijk heeft dit gevolgen voor de uitvoer van strategische keuzes.

2. De opdracht van onze school

2.1. Inleiding

Dit hoofdstuk is dragend voor ons werk in de komende schoolplanperiode. We verantwoorden hier vanuit welke opvattingen ons onderwijs verzorgd wordt. Deze opvattingen zijn gebaseerd op de visie van het schoolteam en de conclusies die we als schoolteam getrokken hebben uit de verzamelde gegevens. Dit alles binnen de kaders van het door het bestuur vastgesteld strategisch beleid. Daarnaast is een interne en externe analyse van onze school uitgevoerd. Dat heeft geresulteerd in een aantal sterke en zwakke kanten van onze organisatie en kansen en bedreigingen in de nabije toekomst.

Al deze gegevens samen zijn gebruikt om de meest passende strategieën te kiezen voor de komende vier jaar.

Sinds januari 2019 huisvest OBS de Zuidwesthoek een voorziening voor voltijds onderwijs aan hoogbegaafde kinderen, HBC De Wereldwijzer. Hoewel de Wereldwijzer onder hetzelfde brinnummer valt als de Zuidwesthoek, is het een op zichzelf staande voorziening met een eigen, passende missie en visie (zie hfst. 2.10 De Wereldwijzer). Omdat de ontwikkelingen rondom de Wereldwijzer in deze startperiode erg snel en grillig verlopen, is er een plan gemaakt voor één jaar (jaarplan - zie hfst. 2.10 De Wereldwijzer) i.p.v. een schoolplan. Zo kunnen we snel inspelen op ontwikkelingen en plannen aanpassen naar voortschrijdend inzicht.

2.2 Onze missie

Plezier, gezamenlijke verantwoordelijkheid, passie, gedrevenheid en respect, dat zijn onze waarden.

De Zuidwesthoek is een openbare school waar kinderen zich kunnen ontplooiën langs een doorgaande lijn. Ze leren met hun hoofd, hart en handen. Ieder kind mag zichzelf zijn. Ouders en kinderen ervaren rust en een veilige sfeer.

2.3. Onze visie

In onze visie geven we aan hoe we ons onderwijs willen vormgeven. De beschreven uitgangspunten beschouwen we als kwaliteitscriteria waaraan we ons onderwijs in de komende periode willen toetsen.

- In onze onderwijskundige visie zijn kinderen mede-eigenaar van hun leren. Hierdoor zijn ze beter gemotiveerd en krijgen een positiever zelfbeeld. We bereiken dit door samen met de kinderen leerdoelen op te stellen. Ze werken en leren zelfstandig en coöperatief, reflecteren op hun eigen manier van leren. We zorgen voor betekenisvol onderwijs en voor een grote betrokkenheid van onze kinderen door o.a. regelmatig een thema centraal te stellen. We hebben oog voor de verschillende manieren waarop kinderen leren. Onze onderwijs is passend bij de onderwijsbehoefte en het niveau van de kinderen.
- Onze pedagogische visie gaat over de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen en een veilige omgeving. Leren vraagt om een basis van vertrouwen en respect, open communicatie en de uitnodiging om jezelf te leren kennen en te groeien. Een veilige

school heeft duidelijke regels en structuur, en een preventieve aanpak tegen pesten. We werken met groepsplannen, in een cyclus van plannen, oefenen en evalueren.

- Als team dragen we gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het welzijn en de ontwikkeling van elk kind. Iedere ouder en ieder kind is welkom, we denken in kansen.
- Net zoals kinderen eigenaar zijn van hun eigen leren, zijn wij teamleden eigenaar van onze eigen ontwikkeling, van de professionele dialoog in de school, en van het reilen en zeilen van de school als geheel. Ieders bijdrage aan het leren van de kinderen is even waardevol, we hebben respect voor elkaar en voor ieders talenten. Onze communicatie is open op basis van vertrouwen.
- Opvoeding en onderwijs gaan hand in hand, ouders zijn daarom onze partners. Ouderbetrokkenheid vraagt om gezamenlijke verantwoordelijkheid en wederzijds vertrouwen met respect voor ieders eigen perspectief en rol. We zorgen voor goede communicatie en staan open voor het gesprek met elkaar.
- Ons gebouw en de pleinen zijn veilig én uitnodigend, om te spelen en te leren. Binnen en buiten sluiten aan bij onze visie over leren.

2.4. Interne en externe analyse

De belangrijkste factoren van de interne analyse:

Sterke punten van onze school	“Zwakke” of ontwikkelpunten van onze school
1 fijne rustige sfeer school en team	1 eigenaarschap bij het team en de leerlingen
2 denken in kansen m.b.t. leerlingen in het algemeen, maar in het bijzonder m.b.t. kinderen met extra onderwijsbehoeften	2 doorgaande lijn pedagogische aanpak
3 goede opbrengsten	3 doorgaande lijn muziek, creatief, bewegonderwijs

De belangrijkste factoren (waar we geen invloed op hebben) van de externe analyse:

Kans voor onze school	Bedreiging voor onze school
1 groei van de wijk Aria	1 te klein gebouw
2 mogelijk samengaan met Beatrix en Kibeo (IKC)	2 grotere groepen in de bovenbouw
3 samenwerking met ouders en externen	3 lerarentekort

Met deze analyse hebben we positie van de school vastgesteld. Onderstaande factoren komen uit de confrontatiematrix.

1. Onze prettige rustige uitstraling en goede opbrengsten maken ons een aantrekkelijke school voor nieuwe leerlingen in een groeiende wijk.

2. We willen onderzoeken wat de meerwaarde is van samengaan of samenwerken met de Beatrixschool.
3. We blijven werken aan onze ontwikkelpunten zodat we sterk staan en veel te bieden hebben tijdens het oriëntatietraject vooruitlopend op een mogelijke fusie met de Beatrixschool, maar ook zelfstandig een goede school zijn.
4. Onze ontwikkelpunten tot sterke punten maken, zorgt voor een goede profilering richting mogelijke nieuwe leerkrachten, ouders en kinderen.

2.5 Vertaling van onze visie naar een kwalitatief doel voor 2019-2023

Kinderen leren meer en ontwikkelen zich beter door te leren met hoofd, hart en handen.

2.6. Kwantitatieve doelen

Het kwalitatieve doel hebben we vertaald in de volgende kwantitatieve doelen:

De opbrengsten laten een stijgende lijn zien over de periode 2019-2023.

Kinderen kunnen uitleggen wat hun leerdoelen zijn. Kinderen kunnen reflecteren op hun manier van leren en dit uitleggen aan de leerkrachten en hun ouders.

In de teamkamer zijn de strategieën en de professionele dialoog zichtbaar. Teamleden kunnen uitleggen wat hun bijdrage is aan de ontwikkeling van de school.

Er is een doorgaande lijn voor de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen.

Er is een doorgaande lijn voor muziek, creatieve vakken, bewegingsonderwijs en de legolijn.

Eind schooljaar 19-20 nemen we een besluit over samengaan met de Beatrixschool.

2.7. Strategieën

Onze strategieën geven de wegen aan welke we kiezen om ons punt op de horizon, het kwalitatief doel, te bereiken. Ze zijn onze routeplanner naar succes.

Op basis van ons kwalitatieve doel, de uitkomsten van de confrontatiematrix en onze ambities focussen we ons op de volgende strategieën:

1	We hebben een doorgaande lijn voor onze pedagogische aanpak door het inzetten van een methode voor de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. (het hart)
2	We verhogen de leeropbrengsten van alle kinderen door te werken aan eigenaarschap bij de kinderen en het team. (het hoofd)
3	De kinderen leren en groeien door het ontwikkelen en gebruiken van doorgaande lijnen voor muziek, creatieve vakken, bewegingsonderwijs en de legolijn. (de handen)

4	We willen onderzoeken of verregaande samenwerking of een fusie met de Beatrixschool een meerwaarde oplevert door gezamenlijk een traject te doorlopen.
5	

2.8. Meetpunten

Strategie	Meetpunten 2019-2020	Meetpunten 2020-2021	Meetpunten 2021-2022	Meetpunten 2022-2023
We hebben een doorgaande lijn voor onze pedagogische aanpak door het inzetten van een methode voor de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. (het hart)	Implementatie methode/werkwijze. Anti-pestprotocol up to date. Duidelijke lijn SOEMO Start opstellen handelingsplan gedrag	Borging Borging Borging Doorontwikkelen HP gedrag.	Borging	Borging
We verhogen de leeropbrengsten van alle kinderen door te werken aan eigenaarschap bij de kinderen en onszelf. (het hoofd)	Keuze voor wijze waarop eigenaarschap bij team wordt verhoogd	Eigenaarschap bij het team implementeren Keuze voor wijze waarop eigenaarschap bij leerlingen wordt verhoogd	Borgen eigenaarschap team Eigenaarschap bij de leerlingen implementeren	Stijgende lijn opbrengsten sinds 2019 Borgen eigenaarschap bij de leerlingen
De kinderen leren en groeien door het ontwikkelen en gebruiken van doorgaande lijnen voor muziek, creatieve vakken, bewegingsonderwijs en de legolijn. (de handen)	Leerlijn LEGO wordt geïmplementeerd (scholing team LEGO) Vorbereiding op doorgaande lijn Muziek (oriëntatie eventuele methodes + scholing teamlid	Doorgaande lijn Muziek implementeren Vorbereiding op doorgaande lijn Creatieve vakken (oriëntatie eventuele methodes)	Doorgaande lijn Creatieve vakken implementeren Vorbereiding op doorgaande lijn Beweging (Oriëntatie op eventuele methodes)	Doorgaande lijn Beweging implementeren

	tot muziekspecialist)			
We willen onderzoeken of een fusie met de Beatrixschool een meerwaarde oplevert door gezamenlijk een traject te doorlopen.	Besluit eind schooljaar	Afhankelijk van besluit samengaan/samenwerken/apart verder	Afhankelijk van besluit samengaan/samenwerken/apart verder	Afhankelijk van besluit samengaan/samenwerken/apart verder

Op grond van het voorgaande zal jaarlijks per strategie een gedetailleerd actieplan worden opgesteld:

- Meetpunten;
- Acties om deze doelen te realiseren;
- Verantwoordelijke persoon binnen de school voor de uitvoering;
- In welke periode van het schooljaar de acties uitgevoerd worden;
- Eventueel: welke financiële middelen door de school ingezet moeten worden om de verandering uit te voeren.

Dit actieplan wordt weer verwerkt in het 'Schoolplan op 1 A4'.

2.9. Ons schoolplan op 1 A4

Kwalitatief doel					
Kwantitatieve doelen	Strategieën	Meetpunten	Actieplan	Wie	Wanneer
	Pedagogische aanpak <i>Doel: We hebben een doorgaande lijn voor onze pedagogische aanpak door het inzetten van een methode voor de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen (het hart)</i>	Implementatie methode/werkwijze. Anti-pestprotocol up to date. Duidelijke lijn SOEMO Start opstellen handelingsplan gedrag	2019 - 2020: • invoer nieuwe methode • Protocol opstellen, in gebruik nemen en borgen in Kwaliteitshandboek • Lijn SOEMO opstellen, in gebruik nemen en borgen in Kwaliteitshandboek • Maart: handelingsplan gedrag starten	Team Werkgroep SOEMO	Start september '19
	Eigenaarschap (hoofd) <i>Doel: We verhogen de leeropbrengsten van alle kinderen door te werken aan eigenaarschap bij de kinderen en het team (het hoofd)</i>	Keuze voor wijze waarop eigenaarschap bij team en leerlingen wordt verhoogd. Implementeren Hogere opbrengsten	Afhankelijk van keuze voor methodiek: • Maart 2019 oriëntatie op methodiek eigenaarschap team • 2020- 2021: methodiek opstellen, in gebruik nemen en borgen in Kwaliteitshandboek • 2021 - 2022: eigenaarschap bij kinderen: oriëntatie + in gebruik nemen methodiek	Team Werkgroep eigenaarschap team Werkgroep eigenaarschap leerlingen	Zie schema hierboven.
	Doorgaande lijn creatieve vakken <i>Doel: De kinderen leren en groeien door het ontwikkelen en gebruiken van doorgaande lijnen voor muziek, creatieve vakken, bewegingsonderwijs en de legolijn (de handen)</i>	Zie hierboven			
	Onderzoek samengaan/samenwerken/ apart verder gaan <i>Doel: We willen onderzoeken of verregaande samenwerking of een fusie met de Beatrixschool een</i>	Zie hierboven			

	meerwaarde oplevert door gezamenlijk een traject te doorlopen.				
--	--	--	--	--	--

2.10 De Wereldwijzer

Missie van HBC Wereldwijzer: waarom zijn we hier?

Deze Hoge Boom (HB) is een specifieke vertakking binnen de reguliere scholen van Albero. Gericht op de brede en diepe ontwikkeling van hoogbegaafde kinderen. Deze categorie kinderen groeit op een andere manier en heeft een ander type onderwijs nodig om tot bloei te kunnen komen.

Leerkrachten met affiniteit voor en kennis van deze groep, dragen zorg voor de juiste voeding en bemesten zo de boom, snoeien bepaalde takken, geven ruimte aan andere takken in het onderwijs en ondersteunen daar waar nodig.

Er wordt ingespeeld op de specifieke onderwijsbehoeften van de kinderen. Vanuit data en leerlijnen wordt passende instructie gegeven.

Kinderen en ouders worden betrokken bij het vaststellen van leerdoelen en onderwijsbehoeften. De stem van de leerling en de ouder gebruiken we als input voor ons eigen ontwikkelingsproces. In samenwerking met de leerkracht wordt er gewerkt vanuit een persoonlijk leerplan met bijzondere aandacht voor de werking van de mindset en nemen executieve functies een grote plaats in. Zo krijgen ook deze kinderen de kans om te groeien in vaardigheden die zij nodig hebben in een rijke, uitdagende leeromgeving. De begeleiders/ leerkrachten geven de hoogbegaafde kinderen een goede basis mee, zodat zij zichzelf en de wereld om hen heen beter begrijpen. De vruchten aan de boom van deze kinderen zijn niet zozeer het eindproduct/ het doel op zich, maar juist het begin van weer een nieuw leerproces, zodat ze steeds weer opnieuw tot leren komen.

Visie op HB onderwijs: wat willen wij samen creëren?

De 3 grootste takken aan deze boom zijn de volgende hoofdingrediënten: leren denken en leren leven en leren leren (autonomie, relatie en competentie).

Leren denken

Hiermee wordt het reflecteren op en ontwikkelen van denkvaardigheden als analytisch, creatief en kritisch denken bedoeld. De projecten uit de wereldoriëntatie en de eigen gekozen projecten zijn een uitgelezen kans om deze denkvaardigheden te oefenen. Het doen van een onderzoek en/of ontwerp doet een beroep op alle denkvaardigheden om dit tot een goed einde te brengen. Ook draagt het bij aan het zelfinzicht van de kinderen. Waar ben ik goed in en waarin minder? Hoe los ik dat op? Reflectie en feedback op jezelf en elkaar helpt hen om de groei van deze vaardigheden te bevorderen.

Tevens leren de kinderen dat niet elke denkwijze hetzelfde is. De invalshoek van een HB'er kan anders zijn, maar hoeft je om die reden niet aan te passen.

Leren leven

Dit ingrediënt is onmisbaar en vormt de basis van een gezonde houding ten opzichte van leren en zelfontwikkeling. Wat zijn mijn sterke kanten en hoe ga ik om met mijn minder sterke kanten? Dit zelfinzicht maakt het makkelijker om te communiceren met anderen, samen te werken en bijvoorbeeld vriendschappen aan te gaan. Vaak is het zelfvertrouwen van deze kinderen behoorlijk ondermijnd door het gevoel 'anders' te zijn of geen aansluiting te kunnen vinden. Tevens kan ondervraging hier ook een rol spelen.

Leren leven is geen apart vak, maar zal vaak in de groep, of waar nodig individueel, onderwerp van gesprek zijn. We werken van zelfvertrouwen naar zelfstandigheid en van daaruit naar zelfverantwoordelijkheid.

Kinderen leren ook een bepaalde afstemming op hun omgeving zodat hun boodschap die eerst vaak niet werd begrepen, nu goed overkomt. Dit kunnen ze leren via bijvoorbeeld het 5G-schema, een evenwichtige rolverdeling die je aanleert tijdens het samenwerken en een realistische, maar positieve houding ten opzichte van jezelf.

Mocht een kind de behoefte hebben aan extra ondersteuning, is er altijd de mogelijkheid om een specialist in te schakelen. Juist bij die kinderen met een dubbel bijzondere diagnose willen we net zoveel nadruk leggen op hun talent, als aandacht geven aan hun beperking.

Leren leren

Het leren leren is belangrijk om bewust te oefenen met deze kinderen, aangezien bekend is dat zij nu of later kunnen stranden. We werken met leerlijnen gebaseerd op data en onderwijsbehoeften van het kind in een omgeving van gelijkgestemden. We werken groepsdoorbrekend met de reguliere lesstof. Deze wordt compact aangeboden op eigen niveau en waar mogelijk digitaal ondersteund. Wanneer nodig, kunnen kinderen versneld door de lesstof gaan. Wanneer kinderen de reguliere lesstof hebben doorlopen, gaan we in overleg over alternatieven.

Er is veel aandacht voor de wereldoriënterende vakken. We stimuleren de kinderen door middel van onderzoekend en ontwerpnd leren. We geven kinderen middelen, ruimte en tijd om antwoorden te vinden op hun eigen vragen.

De reguliere stof zal worden aangevuld met vakken die niet in het basisschool curriculum voorkomen en bijdragen aan het uitdagen en prikkelen om te gaan leren. Zo krijgen de kinderen strategietraining en is er ruimte voor het werken aan projecten vanuit eigen interesse en het doen van dingen met je handen/lijf op ons leerplein. Dit leerplein vormt het hart van ons onderwijs.

Door de inhoud en het niveau passend te maken bij de leerlingen, is de kans groot dat de leerling met de juiste ondersteuning en aandacht voor de mindset, executieve vaardigheden gaat ontwikkelen die nodig zijn bij het opdoen en toepassen van kennis. We maken ze hiervan bewust door verschillende oplossingen en aanpakken aan te reiken, ze te leren organiseren en steeds opnieuw door te zetten. Op deze manier leren de kinderen een groeimindset ontwikkelen.

De boom zal al groeiend worden begeleid door leerkrachten met veel affiniteit voor en kennis over deze groep kinderen. Deze leerkrachten leven de kinderen voor, door zelf aandacht te besteden aan hun eigen ontwikkeling van zowel hun eigen talenten als van hun kennis op het gebied van hoogbegaafdheid.

Voor de optimale begeleiding van de leerlingen is de input van ouders en de leerlingen erg belangrijk. Regelmatig terugkerende gesprekken met ouders en kinderen helpen naast de data die op school worden verkregen, om de voortgang van de leerlingen in kaart te brengen. Daarnaast vormen deze gesprekken een bron van informatie om een passend persoonlijk leerplan voor de leerling te maken.

Zoals een boom onderdeel van zijn omgeving is, is het voor deze kinderen goed om midden in de samenleving te staan. Dat betekent geen aparte school, maar onderdeel van een reguliere basisschool waar vieringen en activiteiten als gym, schoolreizen en kamp samen worden ondernomen en waar veel mogelijkheden zijn tot (vanzelfsprekende en ongedwongen) interacties met het reguliere onderwijs om vriendschappen te sluiten en om samen te leren. Samenwerking met het VO voor een goede aansluiting na de basisschool is daarbij van essentieel belang.

Op deze manier willen we er gaan *zijn* voor kinderen met een groot (cognitief) talent. De kinderen doorlopen zo hun eigen groei- en snoeiproces en wij gaan ze zodanig begeleiden dat hun bijzondere talent tot bloei kan komen!

Jaarplan 2019 - 2020 HBC De Wereldwijzer:

Onderwerp	Doel	Acties	Planning	Wie
Nieuwe methodes invoeren	De Wereldwijzer heeft een methode voor zowel technisch lezen als rekenen en gebruikt die op een doordachte (bij onze doelgroep passende) manier	In gebruik nemen methodes Karakter en Wereld in Getallen 5 Tussenevaluatie methodes Methodes + werkwijze opnemen in Kwaliteitshandboek	Augustus 2019 December 2019 April 2020	Team WW
Parnassys	Het ouderportaal in Parnassys wordt op een zinvolle manier gebruikt. De werkwijze met de leerlijnen HB uit Parnassys ligt vast en wordt geborgd.	Afspraken maken + vastleggen In gebruik nemen ouderportaal + ouders inlichten Evalueren werkwijze leerlijnen studiedag najaar. Document "Werkwijze leerlijnen HB" opstellen, in gebruik nemen en borgen in Kwaliteitshandboek	Teamsessie september 2019 Oktober 2019 Najaar 2019 Januari 2020	Team WW
Leerplein	Het leerplein in de Wereldwijzer is ingericht en wordt gebruikt op de manier zoals is vastgelegd in de missie/visie.	Leerplein inrichten Leerplein in gebruik nemen Opening Wereldwijzer/leerplein Document "Werkwijze leerplein de Wereldwijzer" opstellen, in gebruik nemen en borgen in Kwaliteitshandboek	Zomervakantie 2019 Augustus 2019 September 2019 Oktober 19 - april 20	Team WW

Identiteit	In juni 2020 is duidelijk hoe de identiteit van de samenwerkings - organisatie wordt vormgegeven	Start werkgroep Identiteit Ouders voor werkgroep vragen Met werkgroep in gesprek over identiteit breed en smal Document "Identiteit op de Wereldwijzer" opstellen, in gebruik nemen en borgen in Kwaliteitshandboek	Mei 2019 Start schooljaar 19-20 Ongeveer 4 x per jaar, start september 2019 Jan - Juli 2020	Werkgroep Identiteit
Toetsen	In januari 2020 hebben we een duidelijk kader hoe we met toetsen omgaan op de Wereldwijzer	Verzamelen aanwezige kennis en ervaringen Mogelijk: zoeken naar verdieping/kennis van anderen Document "Toetsen op de Wereldwijzer" opstellen, in gebruik nemen en borgen in Kwaliteitshandboek	Augustus - oktober 19 Oktober - Januari 19 Januari - juni 2020	Team WW
Eventuele samenwerking met Beatrixschool	Zie ZWH	Zie ZWH	Zie ZWH	Zie ZWH

3. Onderwijskundig beleid

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe het onderwijs op de school vorm gegeven wordt. In deze schoolplanperiode wordt een kwaliteitshandboek opgesteld waarin alle onderdelen van dit hoofdstuk uitgebreid worden beschreven.

In de beschrijving van dit hoofdstuk wordt duidelijk gemaakt, hoe invulling gegeven wordt aan de wettelijke opdracht van het onderwijs.

Een goede pedagogische benadering zorgt voor een veilige basis om leren en ontwikkelen mogelijk te maken. Omgangsvormen, respect voor anderen, burgerschap, samenwerking enz. zijn wezenlijke aspecten van ons onderwijs.

3.2. Onze ambities in relatie tot de wettelijke opdracht van het onderwijs

In de wet op het primair onderwijs staat beschreven aan welke eisen het onderwijs moet voldoen. Ook de wet Passend Onderwijs stelt eisen aan de inrichting van ons onderwijs.

In de hierna volgende paragrafen wordt aangegeven op welke wijze wij invulling geven aan deze wettelijke eisen.

3.2.1. Doorlopende leerlijn (OP1)

Artikel 8 lid 1 van de wpo geeft aan: Het onderwijs wordt zodanig ingericht, dat de leerlingen een **ononderbroken ontwikkelingsproces** kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.

Op onze school geven we hieraan als volgt vorm:

We gebruiken op de Zuidwesthoek een leerlingvolgsysteem waarin de vorderingen van de kinderen worden bijgehouden op het gebied van cognitieve vakken en sociaal-emotionele ontwikkeling.

De leerstof wordt getoetst volgens een vast rooster.

- Methode-onafhankelijke toetsen (CITO) worden afgenomen in januari en juni. In groep 1 en 2 wordt via de KIJK-registratie d.m.v. observatie de ontwikkeling van de kinderen geregistreerd.
- Methode-afhankelijke toetsen worden volgens de werkwijze van de methode afgenomen.

Om de doorlopende leerlijnen te waarborgen gebruiken we van groep 3 t/m 8 dezelfde methodes voor de cognitieve vakken. We oriënteren ons in deze schoolplanperiode op het werken met referentieniveaus.

Zodra er een methode is gekozen, zal er voor sociaal emotioneel leren van groep 1 t/m 8 een doorgaande lijn gevolgd worden met de methode. De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt (naast in dagelijkse gesprekken en observaties) twee maal per jaar gemeten met ZIEN.

Voor alle bovenstaande toetsen/registraties geldt dat de resultaten worden geanalyseerd. N.a.v. de resultaten wordt het onderwijs aangepast, zodat we tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van de kinderen en hen op een goed niveau onderwijs kunnen bieden.

Bij het volgen van kinderen is niet alleen de input vanuit toetsen en observaties belangrijk. Ook door het gesprek aan te gaan met zowel ouders als kind (omgekeerd oudergesprek, kindgesprekken, gesprekken tussendoor) komt de ontwikkeling van het kind in beeld en kunnen gezamenlijke keuzes gemaakt worden voor het vervolg van die ontwikkeling.

3.2.2. *Burgerschapsonderwijs (OR2)*

Dit geven wij op de volgende wijze vorm:

Beleidsdocument [Burgerschap](#). Het beleidsdocument wordt in de komende periode herijkt en opgenomen in het Kwaliteitshandboek.

Op verschillende manieren zorgen wij er voor dat de kinderen van de Zuidwesthoek onze maatschappij leren kennen en daar ook op een goede manier mede vorm aan kunnen geven.

Allereerst zijn wij een openbare school. Dit betekent dat iedereen welkom is, ongeacht godsdienst, huidskleur, enz. Zo zijn wij als school al een “samenleving in het klein” waar we al doende samen elkaar leren respecteren.

Daarnaast zijn er diverse lessen waarbij burgerschap specifiek aan de orde komt:

- Lessen HVO (humanistisch vormingsonderwijs) en GVO (Godsdienst vormingsonderwijs) waarbij aandacht is voor diverse geloven en culturen.
- Aardrijkskunde en geschiedenis: met onze methodes Naut, Meander en Brandaan komen diverse onderwerpen aan bod. Geloven, geestelijke stromingen, hoe werkt een rechtstaat?, arm en rijk, internationale samenwerking, multiculturele samenleving, Wie ben ik (zelfbeeld en eigen achtergrond)? Deze onderwerpen komen op diverse manieren aan bod: discussiëren (meningsvorming), samenwerken, daadwerkelijk verbeteren van de leefbaarheid in de klas of school enz.

Door daarnaast de buitenwereld te betrekken bij de school (bijvoorbeeld een verzorgingshuis waar kinderen gaan optreden of een gezamenlijke les met een klas kinderen met een beperking te organiseren) worden kinderen zich bewust van hun plaats en rol (rechten en plichten) in de samenleving. Dit gebeurt ook door ons in te zetten voor goede doelen of door actief mee te helpen de natuur schoon te maken.

De kinderen in de groepen 5 t/m 8 mogen 2 kinderen per groep afvaardigen naar de leerlingenraad. Minimaal 4 keer per jaar wordt door de leerlingenraad overlegd met (een deel van) het team, zodat de kinderen meedenken over de school.

3.2.3. Ontwikkeling in beeld (OP2)

De manier waarop wij de ontwikkeling van leerlingen volgen:

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen (zie ook 3.2.1.). Zij controleren en vragen bij kinderen en ouders na in welke mate de leerlingen profiteren van hun onderwijs. Er wordt gemeten in hoeverre het kind is gegroeid ten opzichte van zichzelf, maar ook in hoeverre het kind is gegroeid ten opzichte van het gemiddelde van zijn leeftijdsgenoten.

We oriënteren ons in deze schoolplanperiode op het werken met referentieniveaus.

Wanneer een kind niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak (plan - do - check - act). De intern begeleider volgt alle kinderen. Ze bekijkt toets- en registratiegegevens, adviseert leerkrachten gevraagd en ongevraagd in de aanpak van de leerlingen, vraagt hulp van externen wanneer dit nodig is.

3.2.4. Onderwijstijd

Op onze school hanteren we de volgende onderwijstijd:

Elk kind volgt, gemeten over 8 jaar tijd, gemiddeld minimaal 940 uur per jaar onderwijs. Wij kiezen ervoor om de kinderen in groep 1 en 2 op vrijdagmiddag vrij te geven. De kinderen in groep 3 t/m 8 volgen daarom jaarlijks meer dan 940 uren onderwijs, zodat we het gemiddelde van 940 uur kunnen behalen. Voorbeeld 2019-2020:

Groep 1 en 2: 890 uur

Groep 3 t/m 8: 960 uur

GEMIDDELD 942,5 uur

Op de Zuidwesthoek is in elke groep een rooster waarin de vakken (waarmee we de kerndoelen voor het basisonderwijs behalen) zijn opgenomen. Minimaal 50% van de tijd wordt ingezet voor taal en rekenen. Wanneer een kind meer tijd nodig heeft voor deze vakken, wordt dit geboden.

Naast een duidelijke keuze voor voldoende uren voor de basisvakken Rekenen, Lezen en Taal is er in het rooster ruimte voor de vakken waarmee de brede ontwikkeling van de kinderen wordt gegarandeerd (bijv. Sociaal emotionele vorming, creatieve vakken, gymnastiek). Voor de precieze indeling per vak: zie [Schoolgids](#) (blz. 7)

3.2.5. Anderstaligen (OP1)

De manier waarop wij omgaan met leerlingen met een andere voertaal dan het Nederlands:

Wij stellen bij binnenkomst de beginsituatie van de leerling vast, zo mogelijk zowel op cognitief als sociaal-emotioneel gebied. Dit gebeurt in samenwerking tussen de leerkrachten en de IB-er.

De leerlingen worden geplaatst in de reguliere groepen, in een groep met leeftijdsgenoten. Afhankelijk van het kind wordt:

- gewerkt op eigen niveau
- een “onderdompeling” in (mondelinge) taal en lezen gegeven. Deze vakken gaan vóór.
- zo veel mogelijk gewerkt in de stamgroep, zo nodig wordt er één op één gewerkt met de onderwijsassistente.

In de periode van dit schoolplan wordt een beleidsdocument Opvang Anderstaligen opgesteld en in gebruik genomen.

3.2.6. *Sponsoring*

Onze school onderschrijft dit convenant met betrekking tot sponsoring.

De drie belangrijkste uitgangspunten van het convenant zijn:

- Sponsoring moet verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige doelstellingen van de school. Er mag geen schade worden berokkend aan de geestelijke en/of lichamelijke gesteldheid van leerlingen. Sponsoring moet in overeenstemming zijn met de goede smaak en fatsoen.
- Sponsoring mag niet de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van het onderwijs en de daarbij betrokkenen in gevaar brengen
- Sponsoring mag niet de onderwijsinhoud en/of de continuïteit van het onderwijs beïnvloeden, dan wel in strijd zijn met het onderwijsaanbod en de kwalitatieve eisen die de school aan het onderwijs stelt. Het primair onderwijsproces mag niet afhankelijk zijn van sponsormiddelen.
- De medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op beslissingen van het bevoegd gezag over sponsoring.

Tevens zijn de volgende principes van kracht:

- Nieuwe sponsorcontracten moeten zich richten op een gezonde levensstijl van leerlingen;
- Bedrijven mogen alleen met scholen samenwerken vanuit een maatschappelijke betrokkenheid;
- De samenwerking tussen scholen en bedrijven mag geen nadelige invloed hebben op de geestelijke en lichamelijke ontwikkeling van leerlingen;
- De kernactiviteiten van de school mogen niet afhankelijk worden van sponsoring.

3.3 *Kerdoelen en referentieniveaus (OP1)*

Artikel 9 lid 5 wpo geeft aan: Ten aanzien van de onderwijsactiviteiten, genoemd in het eerste tot en met vierde lid, worden bij algemene maatregel van bestuur **kerndoelen** vastgesteld.

En in artikel 9 lid 6: Voor de school geldt de eis dat zij tenminste de kerndoelen bij haar onderwijsactiviteiten als aan het eind van het basisonderwijs **te bereiken doelstellingen** hanteert.

Aanvullend op de kerndoelen geven de **referentieniveaus** Rekenen en Taal een specifiekere beschrijving van de onderwijsinhoud. Zij bieden daarmee heldere en concrete doelen die leraren kunnen hanteren en op basis waarvan zij de voortgang van hun leerlingen kunnen evalueren.

Nederlandse taal

Hieronder wordt begrepen:

- Mondelinge taalvaardigheid,
- Leesvaardigheid,
- Schrijfvaardigheid.
- Begrippenlijst en taalverzorging.

Mondelinge taalvaardigheid

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen: <i>Taal Actief 4 (sinds 2016)</i> <i>Kleuterplein (sinds 2015)</i> <i>Schatkist</i> <i>Veilig leren lezen (Kim-versie - sinds 2015)</i> <i>Diverse materialen/werkwijzen als: (prenten)boeken, spreekbeurten, boekbesprekingen, bespreken onderwerpen uit krant/Jugendjournaal enz.</i>
De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn: <i>Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we o.a. kring, spel, coöperatieve leerstrategieën.</i>
In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren: <i>Borging werkwijze methodes..</i> <i>Eigenaarschap leerlingen</i>

Leesvaardigheid

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen: <i>Veilig leren lezen (Kim-versie - sinds 2015)</i> <i>Station Zuid (sinds 2015)</i> <i>Goed gedaan (2011), vervangen door Leeslink (2017)</i> <i>Diverse materialen: leesboeken (fictie en non-fictie), boekbespreking, boekpromotie, internetbronnen.</i>
De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn: <i>Naast de werkwijze van de methodes hanteren wij:</i> <i>vrij lezen, DUOlezen, tutorlezen, connectlezen, boekpresentaties, voorlezen, Bouw.</i> <i>Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we o.a. coöperatieve leerstrategieën.</i>
In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren: <i>Borging werkwijze methodes</i> <i>Eigenaarschap leerlingen</i>

Schrijfvaardigheid

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen: <i>Taal Actief versie 4 (sinds 2016)</i>

De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn: <i>Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we o.a. coöperatieve leerstrategieën, schrijven van werkstukken, krantenartikelen enz.</i>
In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren: <i>Borging werkwijze methodes</i> <i>Eigenaarschap leerlingen</i>

Begrippenlijst en taalverzorging

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen: <i>Taal Actief versie 4 (sinds 2016)</i>
De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn: <i>Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we o.a. coöperatieve leerstrategieën.</i>
In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren: <i>Borging werkwijze methodes</i> <i>Eigenaarschap leerlingen</i>

Rekenen/wiskunde

Het gaat hierbij om de volgende domeinen:

- Getallen
- Verhoudingen
- Metten en Meetkunde
- Verbanden
- Getallen

Getallen

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen: <i>Wereld in getallen 4 (sinds 2013)</i>
<i>Hulpmateriaal als MAB-materiaal, rekenrekken, getallenlijn, kralenketting.</i>
De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn: <i>Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we o.a. coöperatieve leerstrategieën.</i>
In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren: <i>Borging werkwijze methodes, EDI, eigenaarschap leerlingen</i>

Verhoudingen

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen: <i>Wereld in getallen 4 (sinds 2013)</i>
De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn: <i>Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we de routeboekjes (WIG) voor sterkere rekenaars en coöperatieve leerstrategieën.</i>

In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren:
Borging werkwijze methodes, EDI, eigenaarschap leerlingen

Meten en Meetkunde

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen:
Wereld in getallen 4 (sinds 2013)

De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn:
Naast de werkwijzen van de methodes en coöperatieve leerstrategieën hanteren we Gynzy, Ajodidact.

In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren:
Borging werkwijze methodes, EDI, eigenaarschap leerlingen

Verbanden

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen:
Wereld in getallen 4 (sinds 2013)

De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn:
Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we coöperatieve leerstrategieën.

In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren:
Borging werkwijze methodes, EDI, eigenaarschap leerlingen

Oriëntatie op jezelf en de wereld (hier plaats voor sociaal-emotioneel, pestaanpak)

Hieronder wordt begrepen:

Mens en samenleving

Natuur en techniek

Ruimte

Tijd

Mens en samenleving

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen:
Meander
School TV
Diverse materialen tijdens lessen Humanistisch VormingsOnderwijs en
GodsdienstVormingsOnderwijs
Internetbronnen, o.a. Jeugdjournaal

De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn:
Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we o.a. kringgesprekken, coöperatieve werkvormen.

In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren:
Borging werkwijze methodes, EDI, eigenaarschap leerlingen,
doorgaande lijn pedagogische aanpak (inclusief mogelijk methode)

Natuur en techniek

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen: <i>Naut</i> <i>Ontdekkasteel (techniek)</i> <i>School TV</i>
De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn: <i>Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we o.a. coöperatieve werkvormen.</i>
In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren: <i>Borging werkwijze methodes, EDI, eigenaarschap van leerlingen</i>

Tijd

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen: <i>Brandaan (digitaal)</i> <i>School TV</i>
De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn: <i>Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we o.a. coöperatieve werkvormen, werkstukken maken, onderzoek in boeken en op internet.</i>
In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren: <i>Borging werkwijze methodes, EDI, eigenaarschap van leerlingen</i>

Ruimte

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen: <i>Meander (digitaal) (sinds 2017)</i> <i>School TV</i>
De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn: <i>Naast de werkwijzen van de methodes hanteren we o.a. coöperatieve leerstrategieën.</i>
In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren: <i>Borging werkwijze methodes, EDI, eigenaarschap van leerlingen</i>

Kunstzinnige oriëntatie

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen: <i>Diverse boeken/internet/Kunstkabinet (2017)/Eigenwijs</i>
De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn: <i>Coöperatie leerstrategieën, diverse technieken op het gebied van handvaardigheid, tekenen, textiele werkvormen, muziek.</i>
In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren: <i>Invoer doorgaande lijn (eventueel nieuwe methode), eigenaarschap van leerlingen</i>

Het beleid is beschreven in diverse stukken en in de methode. Aan het einde van het schooljaar 2019-2020 staat het beleid in het kwaliteitshandboek van de Zuidwesthoek.

Bewegingsonderwijs

Hiervoor gebruiken wij de volgende materialen:
Zeeuwse methode Bewegingsonderwijs - lesmethode voor groepsleerkrachten in het basisonderwijs.

De werkwijzen, die wij hiervoor hanteren zijn:
Divers, ook afhankelijk van de lessen van CIOS-studenten.

In de komende schoolplanperiode willen wij de volgende veranderingen realiseren:
Invoer doorgaande lijn (eventueel nieuwe methode), eigenaarschap van leerlingen

Het beleid is beschreven in diverse stukken en in de methode. Aan het einde van het schooljaar 2019-2020 staat het beleid in het kwaliteitshandboek van de Zuidwesthoek.

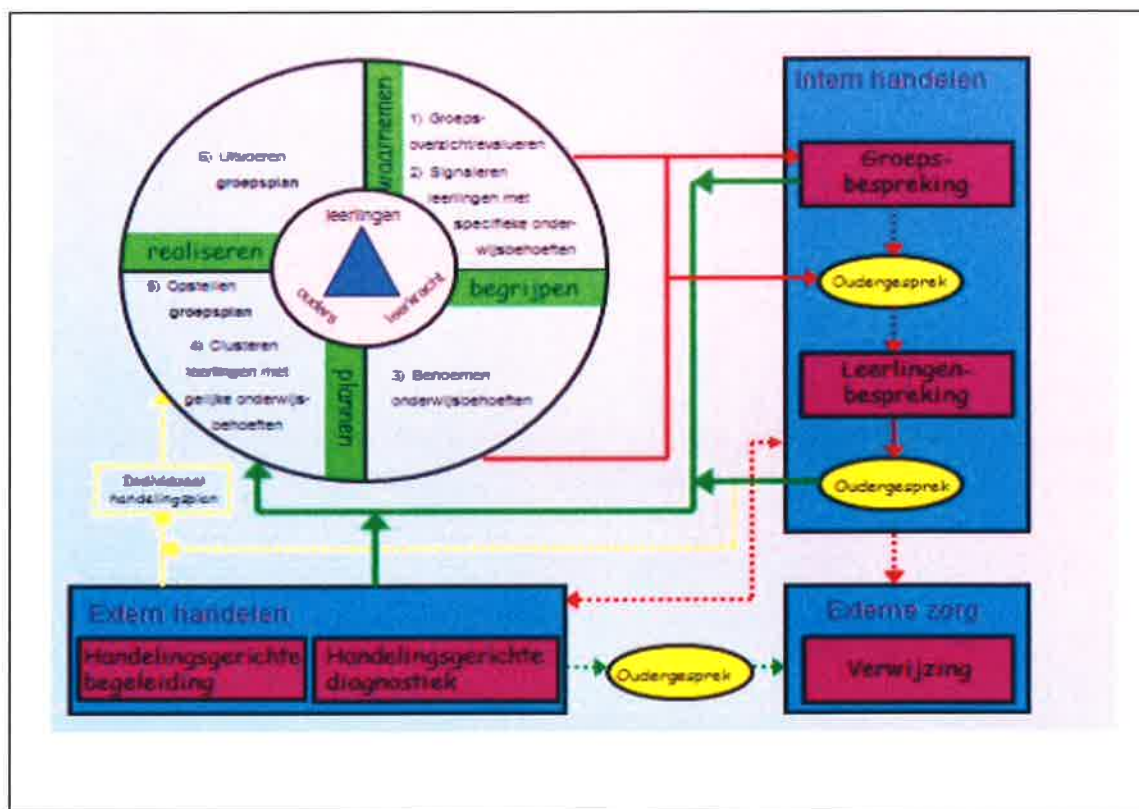
3.4. Kinderen met extra ondersteuningsbehoeften (OP2)

Artikel 8 wpo geeft aan: Ten aanzien van leerlingen **die extra ondersteuning behoeven**, is het onderwijs gericht op individuele begeleiding die is afgestemd op de behoeften van de leerling.

En verder: De scholen voorzien in een **voortgangsregistratie** omtrent de ontwikkeling van leerlingen die extra ondersteuning behoeven.

In ons [Schoolondersteuningsprofiel](#) hebben wij in kaart gebracht wat wij aan mogelijkheden, grenzen en ambities hebben ten aanzien van de ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsbehoeften. Elke leerling is echter uniek, dus zullen we altijd per leerling nagaan welke onderwijsbehoeften de leerling heeft en of en hoe wij daar aan kunnen voldoen. Indien nodig kunnen wij voor extra ondersteuning een beroep doen op het samenwerkingsverband passend onderwijs in onze regio. In het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband staat beschreven welke ondersteuning alle scholen zelf moeten bieden (basisondersteuning) en voor welke ondersteuning, onder welke voorwaarden, we bij het samenwerkingsverband terecht kunnen. Alvorens we hulp van buitenaf inroepen gaan we aan de slag binnen onze eigen mogelijkheden. We geven hierna beknopt weer op welke wijze de structuur op onze school functioneert:

--

In ons [Schoolondersteuningsplan](#) wordt weergegeven hoe we extra ondersteuning vormgeven. Dit plan wordt als bijlage aan het Schoolplan toegevoegd.

3.4a Onderwijs op HBC De Wereldwijzer

HBC De Wereldwijzer is een samenwerkingsschool tussen openbaar en christelijk onderwijs binnen de reguliere scholen van Albero. HBC De Wereldwijzer valt administratief onder De Zuidwesthoek. HBC De Wereldwijzer is gericht op de brede en diepe ontwikkeling van hoogbegaafde kinderen, een categorie kinderen die zich op een andere manier ontwikkelt en een ander type onderwijs nodig heeft om tot bloei te komen. De passende ondersteuning wordt gegeven in groepen van maximaal 20 leerlingen door gespecialiseerde leerkrachten. Om toegelaten te worden tot de Wereldwijzer moet een aanmeldingsprocedure gevolgd worden. Deze is te vinden op de website van De Wereldwijzer: [Website Wereldwijzer](#)

3.5. Onderwijs aan langdurig zieke kinderen

Artikel 9a wpo gaat over: ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen

1. Bij het geven van onderwijs aan een leerling die is opgenomen in een ziekenhuis of die in verband met ziekte thuis verblijft, kan het bevoegd gezag van een school worden ondersteund.
2. De ondersteuning bedoeld in het eerste lid wordt verzorgd door:
 - a. een educatieve voorziening bij een (academisch) ziekenhuis of

b. een schoolbegeleidingsdienst als bedoeld in artikel 179, indien de leerling is opgenomen in een ziekenhuis niet zijnde een academisch ziekenhuis dan wel indien de leerling in verband met ziekte thuis verblijft.

Sinds 1 augustus 1999 zijn basisscholen zelf verantwoordelijk voor het onderwijs aan langdurig zieke kinderen. Een uitzondering hierop zijn kinderen die in een academisch ziekenhuis worden behandeld.

Het gaat om die kinderen die gedurende langere tijd in een ziekenhuis zijn opgenomen of langdurig ziek thuis zijn. Voor kortdurende ziekmeldingen kunnen de bestaande schoolafspraken worden gehandhaafd.

Het is van groot belang, dat de school tijdens het ziek zijn contacten organiseert met het zieke kind. Het is natuurlijk belangrijk ervoor te zorgen dat het leerproces zo goed mogelijk doorloopt. Nog belangrijker is het gevoel van het zieke kind “erbij te blijven horen”. Dat kan op allerlei manieren plaatsvinden. Het zieke kind kan worden bezocht door de groepsleerkracht(en) en medeleerlingen en/of op bepaalde tijden volgens afspraak de school bezoeken. Als dit om medische redenen niet mogelijk is, kan er gebruik gemaakt worden van bv. video-opnamen in de klas en/of thuis, telefonisch contact met klasgenootjes en evt. contact met behulp van e-mail en webcam.

Het spreekt vanzelf, dat brieven, kaartjes en tekeningen een belangrijke rol spelen in het onderhouden van het contact tussen school en het zieke kind.

Per situatie wordt bekeken wat de mogelijkheden van zijn. Veel hangt af van de medische behandeling en de draagkracht van kind, ouders en school.

De school kan deze activiteiten natuurlijk alleen in goed overleg met de ouders van het zieke kind uitvoeren. We realiseren ons, dat de ouders van een langdurig ziek kind een moeilijke periode doormaken en dat er op verschillende gebieden veel van hen wordt gevraagd.

Volgens de wet: Ondersteuning aan zieke leerlingen, kan de school een beroep doen op de schoolbegeleidingsdienst. In Zeeland is dat het RPCZ.

Medewerkers van het RPCZ kunnen scholen helpen bij het zo goed mogelijk begeleiden van het onderwijsproces tijdens de periode van ziekte.

De procedure, die wij binnen onze school volgen om in zo'n geval beslissingen te kunnen nemen is als volgt:

1. Als duidelijk is, dat een leerling van onze school langer dan 2 weken in een ziekenhuis wordt opgenomen of ziek thuis is, neemt de groepsleerkracht en/of de intern begeleider van de school contact op met de ouders om de situatie door te spreken.
2. De groepsleerkracht(en) en de intern begeleider nemen in overleg met de directie en de ouders van het zieke kind het besluit wel of geen externe hulp van de schoolbegeleidingsdienst in te schakelen.
3. De school ontwikkelt in overleg met de ouders een planmatige aanpak. (wel of niet met externe begeleiding)
4. De school blijft verantwoordelijk, voor de te ontwikkelen en uit te voeren aanpak. Tijdens het uitvoeren van de aanpak vindt regelmatig overleg met de ouders plaats

3.6. Veiligheid (SK1)

Hoe we op onze school veiligheid in ons beleid hebben verwerkt, dit beleid monitoren en anti-pestbeleid coördineren:

Op de Zuidwesthoek is een [Schoolveiligheidsplan](#) dat jaarlijks up to date wordt gehouden (evalueren, aanpassen, borgen).

We monitoren de sociale veiligheid door afname ZIEN. We hanteren een anti-pestprotocol. We hebben een anti-pestcoördinator en een aanspreekpunt pesten. Jaarlijks wordt, samen met de partners in de Brede School, minimaal twee maal een ontruimingsoefening gehouden en zo nodig wordt de werkwijze aangepast.

Het gebouw wordt jaarlijks gecontroleerd op veiligheid door diverse instanties als brandweer, beveiliging.

Ambities op het gebied van veiligheid:

In het schooljaar 2019- 2020 wordt het anti-pestprotocol aangepast aan de nieuwe werkwijze en aan de laatste eisen.

3.7. Pedagogisch klimaat (SK2) en didactisch handelen (OP3)

Ons pedagogisch-didactisch schoolbeleid is beschreven in:

Het beleid is beschreven in diverse stukken en in de methode. Aan het einde van het schooljaar 2019-2020 staat het beleid in het kwaliteitshandboek van de Zuidwesthoek.

Wij hebben de ambitie om:

In het schooljaar 2019 - 2020 wordt een doorgaande lijn pedagogisch handelen (inclusief methode) in gebruik genomen. Daarnaast werken we vanaf '19-'20 met een handelingsplan gedrag.

Het ontstane beleid wordt voor juli 2020 vastgelegd in het kwaliteitshandboek.

3.8 Acties 2019 - 2023 uit hoofdstuk 3

De volgende acties uit dit hoofdstuk worden in de komende vier jaar uitgevoerd:

- Het Kwaliteitshandboek van de Zuidwesthoek wordt opgesteld.
- Beleidsdocument Burgerschap wordt herijkt en toegevoegd aan het Kwaliteitshandboek
- Beleidsdocument Opvang Anderstaligen wordt opgesteld, in gebruik genomen en toegevoegd aan het Kwaliteitshandboek
- Voor alle vakgebieden wordt de werkwijze geborgd door een document toe te voegen aan het Kwaliteitshandboek
- Eigenaarschap van leerlingen staat centraal bij alle vakgebieden
- Voor Rekenen en Oriëntatie op jezelf en de wereld wordt EDI verder ontwikkeld en in een document geborgd in het Kwaliteitshandboek
- Mens en Samenleving/ Kunstzinnige oriëntatie/Bewegingsonderwijs: doorgaande lijn (inclusief mogelijk methode) wordt opgesteld, in gebruik genomen en geborgd met een document in het Kwaliteitshandboek
- Oriëntatie op hoe te werken met referentieniveaus binnen de Zuidwesthoek

4. Personeelsbeleid

Inleiding

Het personeelsbeleid geven we weer op een vergelijkbare manier als “Regie op onderwijskwaliteit” (ROOK). Dit betekent dat we eerst formuleren wat onze visie is, vervolgens beschrijven hoe we er zicht op hebben en hoe we eraan werken, om af te sluiten met een paragraaf over de meerjarenplanning.

4.0. Evenredige vertegenwoordiging in de schoolleiding

Albero voert een actief beleid om conform de WPO een evenredige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de schoolleiding te waarborgen.

4.1. Visie op personeel

De medewerkers van Albero zijn professionals die vanuit een collectieve verantwoordelijkheid gericht zijn op de ontwikkeling van leerlingen vanuit hoge verwachtingen en moreel besef.

De kwaliteit van het onderwijs wordt in grote mate bepaald door de professionaliteit van de leraar voor de klas. De leraar moet voldoende professionele ruimte hebben om het onderwijs op een kwalitatief hoog niveau vorm te geven. Aangezien het onderwijs voortdurend in ontwikkeling is, wordt van alle medewerkers gevraagd een leven lang te leren, zowel individueel (onderdeel van het streven naar persoonlijk meesterschap) als gezamenlijk (onderdeel van teamleren). De scholing wordt vastgelegd in een scholingsplan.

De Bekwaamheidseisen Leraar Primair Onderwijs (van 16 maart 2017) - zie ook Functiereeks Leraren Primair Onderwijs zijn uitgangspunt voor de wijze waarop het personeelsbeleid binnen Albero vormgegeven wordt. Hierin wordt een onderscheid gemaakt in drie bekwaamheden:

- de vakinhoudelijke bekwaamheid;
- de vakdidactische bekwaamheid; en
- de pedagogische bekwaamheid

4.1.1. VAKINHOUDELIJKE BEKWAAMHEID

Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat de leraar de inhoud van zijn onderwijs beheerst. Hij ‘staat boven’ de leerstof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren. De leraar kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen. Hij houdt zijn vakkennis en -kunde actueel.

4.1.2. VAKDIDACTISCHE BEKWAAMHEID

Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de leraar de vakinhoud geschikt maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school. Hij weet die vakinhoud te vertalen in leerplannen of leertrajecten. Hij doet dit met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze. Hij is in staat de afstemming voor alle leerlingen te bewerkstelligen.

4.1.3. PEDAGOGISCHE BEKWAAMHEID

Pedagogische bekwaamheid wil zeggen dat de leraar met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leer- en leefklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en de totale sociaal emotionele ontwikkeling en stemt daarop zijn handelen af. Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Deze uitspraak heeft een brede betekenis en impliceert ook de bijdrage van de leraar aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene.

4.2. Hoe heeft de school zicht op de bekwaamheden en de professionele ontwikkeling van de teamleden.

Binnen een professionele (kwaliteits)cultuur zijn de leraren zelf verantwoordelijk voor hun professionele ontwikkeling. Zij houden hun eigen bekwaamheidsdossier bij en zorgen ervoor dat deze ook in het bezit komt van de schoolleiding. Op schoolniveau heeft deze een totaaloverzicht van de bekwaamheden van de teamleden. Op basis van deze gegevens wordt een meerjarenplanning voor de professionele ontwikkeling van alle personeelsleden gemaakt, waarbij helder is op welke wijze de leraren werken van startbekwaam naar basisbekwaam naar vakbekwaam (professionaliseringsbeleid)*

De schoolleiding heeft zicht op de individuele professionele ontwikkeling en scholing van het personeel door:

- flits- en groepsbezoeken; gesprekken als vervolg op of naar aanleiding van de flits- en groepsbezoeken. De dialoog hierover is essentieel (het verhaal achter de observaties);
- het jaarlijks in kaart brengen van de kwaliteit van het pedagogische didactisch handelen*;
- gesprekkencyclus *
- overzicht van de bekwaamheidsdossiers
- gesprekken met leerlingen (bijv.. middels de leerlingenraad);
- gesprekken met ouders (bijv. klankbordgroep);
- tevredenheidsmetingen (deze worden 1x in de 2 jaar afgenomen).

Er wordt een scholingsplan opgesteld, waarin afspraken worden gemaakt over de individuele en teamscholingen en de wijze waarop deze vorm krijgen. In het scholingsplan wordt tevens vastgelegd hoe en wanneer de scholingen worden geëvalueerd, bijgesteld en geborgd. Individuele leraren werken gericht aan hun eigen professionele ontwikkeling.

Het College van Bestuur heeft overzicht over en inzicht in de scholingsplannen van de individuele scholen en hun gerichte acties.

4.3. Hoe werken we aan de bekwaamheden en de professionele ontwikkeling.

Werken aan de bekwaamheden en professionele ontwikkeling krijgt vorm middels:

- A. **Aanbod bladwijzer Albero:** gericht op het realiseren van een cultuur waarin het leren van kinderen en het leren van leraren hand in hand gaan. In de bladwijzer Albero is opgenomen:

- **kenniskringen:** de leden van deze kringen ontwikkelen samen kennis en leveren een bijdrage aan het realiseren van een opdracht. Mensen worden benaderd om in een kenniskring zitting te nemen, op basis van interesse, expertise en/of ervaring.
- **netwerken:** kennen een thematische indeling. De leden van een netwerk melden zich zelf vrijwillig (maar niet vrijblijvend) aan. Het doel van het netwerk is uitwisseling, elkaar inspireren en leren van elkaar.
- **PLG:** in een professionele leergemeenschap werken verschillende professionals samen. Belangrijk in dit collectieve leerproces is de reflectieve dialoog tussen de professionals over hun handelen in het onderwijs en praktijkgericht onderzoek. De leerkrachten reflecteren op hun eigen praktijk en die van de ander samen met anderen. In deze reflectieve dialoog is er ruimte om ervaringen te delen, worden praktijken verhelderd, achterliggende opvattingen geëxpliciteerd en worden nieuwe werkwijzen onderzocht en ontwikkeld. Ook studenten van de Hogeschool Zeeland kunnen deel uitmaken van deze PLG's.
- **nascholingsgroepen:** in het kader van deskundigheidsbevordering komen mensen samen om scholing te ontvangen. Tijdens deze bijeenkomsten staan kennisoverdracht, kennisdeling en samen leren centraal;
- scholing gericht op individuele persoonlijkheidsontwikkeling.

B. Overig:

- Alberodag: jaarlijks wordt op de eerste schooldag van het nieuwe kalenderjaar een thematische studiedag georganiseerd.
- bovenschoolse projecten, bijvoorbeeld het project Didactisch Handelen.
- maatjesleren;
- collegiale samenwerking;
- collegiale consultatie;
- coaching en begeleiding door de opleidingsmentoren;
- intervisie;
- co-teaching;

De directeur is vanuit zijn verantwoordelijkheid als onderwijskundig leider de hefboom om te komen tot de ontwikkeling van een professionele cultuur. Directeuren van Albero volgen gezamenlijke scholingen en individuele scholingen op maat.

Dat betekent dat er ook gericht gewerkt wordt aan de professionele en vakinhoudelijke ontwikkeling van de directeur, waarbij hij zorgt draagt voor de noodzakelijke herregistratie in het schoolleidersregister.

Hij/zij zorgt voor:

- een scholingsplan (jaarlijks), met daarin een overzicht van de individuele en teamscholingen; beide komen mede voort uit de onderwijskundige ontwikkeling
- elke halfjaar een (tussentijdse) evaluatie van het scholingsplan;
- gerichte feedback, feed up en feed forward op basis van observaties;
- teamleren, zowel formeel als informeel;

4.3. BEKWAAMHEID EN KWALIFICATIE

Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar kan verrichten op een professionele, doelmatige en verantwoorde wijze.

Werving en selectie:

In de schoolplanperiode gaan veel leraren met pensioen, waardoor er veel vacatures ontstaan. Albero zet zich actief en gericht in om adequate leraren te werven om de ontstane vacatures in te vullen. De wijze waarop dit geschiedt is beschreven in het document “werving en selectie”.

Startende leerkrachten:

Startende leraren worden de eerste jaren binnen Albero intensief begeleid. De werkwijze is beschreven in het protocol “begeleiding leerkrachten”.

Zittende leerkrachten:

De Opleidingsmentoren kunnen ook worden ingezet voor de begeleiding en coaching van de zittende leerkrachten van Albero.

4.4. Meerjarenplanning

	'19 - '20	'20 - '21	'21 - '22	'22 - '23
Werving en selectie				
Talentontwikkeling				
Alberodag				
Professionaliseringsbeleid				
Seniorenbeleid				
Gesprekkencyclus				
Functiedifferentiatiebeleid				
Medewerker betrokkenheid				
Bekwaamheidsdossier				
kwaliteitsoverzicht didactisch handelen en ambities				
Inrichten bekwaamheidsdossier in ESS				

5. Kwaliteitszorg

5.1. Inleiding

Kwaliteitszorg beschouwen we als ‘het totaal van activiteiten, procedures en instrumenten, die bedoeld zijn om op een permanente, systematische en cyclische wijze de kwaliteit van het onderwijs te bepalen, te bewaken, te borgen en te verbeteren’.

Zelfevaluatie, onderzoeken en audits staan steeds in dienst van deze systematiek en de verdere ontwikkeling van de school. Niet de instrumenten maar de aanpak staat centraal.

Kwaliteitszorg is een aangelegenheid van iedereen binnen een school. Er is aandacht voor de positie van het management waar het gaat om de aansturing van de extra ondersteuning, het onderwijs en de kwaliteitsverbetering: visie- ontwikkeling, processen van sturing en zelfevaluatie in relatie tot kwaliteitszorg binnen de eigen school. Er is aandacht voor het personeel door hen direct te betrekken bij de kwaliteitszorg en de zelfevaluatie. Er is zeker aandacht voor de leerlingen, de ouders/verzorgers en de schoolomgeving en de kwaliteitsopvattingen van deze groepen.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De leerkrachten zijn verantwoordelijk voor de resultaten van hun groep. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

Binnen Albero werken we met een bovenschoolse analyse van de resultaten. Dit gebeurt transparant en integer en geeft (gedeeltelijk) inzicht m.b.t. de kwaliteit op de scholen en waarbij het benutten van elkaars kwaliteiten en delen van (bestaande) good practice, geheel in lijn met het strategisch beleidsplan, wordt vormgegeven.

De volgende kernbegrippen zijn door het directiebestuur geformuleerd:

Het Albero-kwaliteitsbeleid biedt een **basisstandaard**, die op alle scholen toepasbaar is. Per school is er ruimte voor **eigen invulling**. Afwijking van/aanvulling op het kwaliteitsbeleid is mogelijk mits helder beredeneerd/beargumenteerd. Hiermee komen we tegemoet aan de eigenheid van de scholen en hebben de scholen de ruimte om keuzes te maken m.b.t. ontwikkelingen in het onderwijs die gerelateerd zijn aan hun organisatie.

Kwaliteitsbeleid is een zaak van alle geledingen binnen de organisatie. In de uitwerking van de aspecten is daarom helder beschreven welke betrokkenheid van welke geleding wordt verwacht. ‘**Eigenaarschap**’ staat centraal.

Binnen Albero wordt op dit moment gewerkt met functionele instrumenten t.b.v. een gedegen kwaliteitszorg. **Good-practice** en **kennisdeling** krijgt door het uitwisselen van functionele instrumenten invulling binnen onze stichting.

Als basis voor onze kwaliteitszorg gebruiken we het model **'Regie op Onderwijskwaliteit'** van de PO-Raad. Het start met een beschrijving van wat wij verstaan onder onderwijskwaliteit (paragraaf 5.2). Dit wordt hierin nader uitgewerkt voor identiteit, socialisatie, persoonsvorming en kwalificatie.

Vervolgens beschrijven we in paragraaf 5.3 hoe wij zicht hebben op de onderwijskwaliteit, In dit hoofdstuk beschrijven we op welke wijze wij onze kwaliteit bewaken, borgen en verbeteren. Ook nemen we hierin op hoe we verbetermaatregelen inzetten als de kwaliteit onvoldoende is.

In paragraaf 5.4 beschrijven we wat het vraagt van alle medewerkers om de beoogde kwaliteit te realiseren en hoe we daar zicht op hebben. In paragraaf 5.5 leggen we vast op welke wijze we ons intern en extern verantwoorden.

5.2. Hoe wij onderwijskwaliteit definiëren

Elk kind heeft recht op goed onderwijs, en het is onze primaire taak hiervoor al het personeel en alle middelen in te zetten om dat te bereiken. In onze missie is dit beschreven.

In het Strategisch Beleidsplan van Albero is het volgende opgenomen in het kader van de kwaliteit van ons onderwijs:

“Verzorgen van kwalitatief hoogwaardig, adaptief onderwijs voor alle kinderen is de basisopdracht

voor alle scholen van Albero. Dit betekent dat gestreefd wordt naar het behalen van zo hoog mogelijke resultaten op alle terreinen. Voor de instrumentele vakken (taal, lezen en rekenen) formuleren de scholen streefdoelen op basis van een analyse van de schoolpopulatie. Leerkrachten formuleren de doelen voor de kinderen vanuit hoge verwachtingen van ieder kind en passen instructie, werkvormen en materialen zodanig aan dat alle kinderen tot hoge prestaties komen, uiteraard binnen de grenzen van hun mogelijkheden”.

5.2.1. Identiteit

Welke rol speelt identiteit in ons onderwijs en wat dat betekent voor onze ambities:

Albero-scholen hebben ieder een eigen identiteit met betrekking tot denominatie, maar ook op onderwijskundig en pedagogisch vlak mogen eigen keuzes gemaakt worden.

Het onderwijs op de scholen wordt verzorgd vanuit de normen en waarden, passend bij de identiteit van de school. De wijze waarop de identiteit wordt vormgegeven, is vastgelegd in het schoolplan van de school. Leerkrachten werken vanuit de normen en waarden van de school en zorgen er, samen met kinderen en ouders voor, dat de beschreven identiteit ook een beleefde identiteit is.

Albero is een organisatie voor openbaar en christelijk onderwijs en de scholen geven zelf vorm aan de verschillende denominaties (openbaar, christelijk en samenwerkingsschool), passend bij de schoolpopulatie. Hierbij hebben wij een open houding waardoor iedereen zich welkom voelt. Het afstemmen op de schoolpopulatie wordt vormgegeven door steeds het gesprek aan te gaan met ouders over hun wensen en verwachtingen met betrekking tot de identiteit.

We gaan uit van het volgende principe, benoemd door prof. Luc Stevens:

Ieder mens is gebouwd om zichzelf te ontwikkelen en heeft een natuurlijke behoefte aan relatie, autonomie en competentie.

Als in voldoende mate is voldaan aan de behoefte aan relatie ('anderen waarderen mij en willen met mij omgaan'), aan de behoefte aan autonomie ('ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen') en aan de behoefte aan competentie ('ik geloof en heb plezier in mijn eigen kunnen') is er welbevinden, motivatie, inzet en zin in leren.

Vanuit dit principe mag er ruimte zijn voor verschil, ruimte voor talent, ruimte voor eigenheid van ieder kind en elke werknemer.

5.2.2. Socialisatie

Welke waarden, normen en gebruiken willen we onze leerlingen meegeven zodat zij volwaardig kunnen meedoen in de samenleving:

Wij gaan respectvol om met elkaar en de wereld om ons heen. Kinderen leren dit al jong door samen te werken en samen te vieren. We zijn betrokken op elkaar, zorgen voor elkaar, accepteren

elkaar volledig en geven elkaar de ruimte. Ook goed zorgen voor jezelf (gezond gedrag) en voor de wereld om je heen (duurzaamheid) zijn hierin erg belangrijk.
Leerkrachten zijn hierin rolmodel. Zij leven dit voor en creëren een omgeving waarin kinderen zich veilig voelen op emotioneel en fysiek gebied.

We willen kinderen leren zelfstandig te zijn en de verantwoording te nemen voor hun eigen handelen en eigenaar te zijn van hun eigen leerproces.

We stimuleren kinderen om flexibel en creatief te zijn en kritisch om te gaan met kennis en informatie. Op onze scholen ontwikkelen kinderen vaardigheden voor nu en in de toekomst zodat zij goed kunnen participeren in de samenleving.

5.2.3. Persoonsvorming

Wat hebben onze leerlingen nodig om zicht te krijgen op: wie ben ik? Wat wil ik (worden)? Wat vind ik belangrijk? En hoe wil ik omgaan met anderen?

Persoonsvorming is erop gericht dat kinderen zichzelf leren kennen, hun talenten en kwaliteiten kunnen ontdekken. Ieder kind mag zichzelf zijn op onze scholen en mag uitgroeien tot een evenwichtig persoon die weet wat hij/zij wil.

We willen kinderen leren om kritisch te denken en eigen keuzes te maken. Door onze kinderen moreel besef bij te brengen willen we ze de juiste keuzes leren maken voor een goed leven. Ze kunnen dit alleen ontwikkelen in de omgang met anderen, waardoor ze leren om zichzelf in te leven in anderen en leren om goed te communiceren. Hierbij ontwikkelen bij kinderen verantwoordelijk gedrag.

De school is voor de persoonsvorming een oefenplaats, waarbij de leerkrachten in relatie met de leerlingen deze persoonsvorming begeleiden.

5.2.4. Kwalificatie

Met welke kennis en vaardigheden wij onze leerlingen willen toerusten zodat ze volwaardig kunnen meedoen in de samenleving.

Albero is een professionele organisatie voor primair onderwijs, en onze scholen verzorgen kwalitatief hoogwaardig, passend onderwijs voor alle kinderen. We gaan uit van hoge verwachtingen, waarbij we voor ieder kind streven naar zo hoog mogelijke resultaten. Hierbij houden we rekening met de mogelijkheden van ieder kind.

Bij het aanbod van kennis en vaardigheden richten wij ons op hoofd, hart en handen. Deze focus op brede ontwikkeling beoogt dat ieder kind zijn/haar talenten kan ontplooiën, en wel in een betekenisvolle context.

Deze brede ontwikkeling omvat:

- de basisvaardigheden (rekenen, taal, lezen en wereldoriënterende vakken) conform de kerndoelen
- de 21ste eeuwse vaardigheden
- wetenschap en techniek

- culturele vaardigheden (muziek, beeldende vorming, drama en cultureel erfgoed)
- mediawijsheid
- sociaal en emotioneel leren
- burgerschap

Ons aanbod is erop gericht kinderen kundig en vaardig te maken voor de uitdagingen van de toekomst. We willen dat onze kinderen volwaardig kunnen participeren in de samenleving wanneer zij volwassen zijn.

5.3 Zicht op onderwijskwaliteit

De hulpmiddelen/ werkwijzen die wij gebruiken of willen gaan gebruiken om onderwijskwaliteit in beeld te krijgen en waarom.

5.3.1 Inleiding

De onderwijskwaliteit benaderen we vanuit een systeembenadering, waarbij we zowel op het niveau van de school als op bovenschools niveau werkwijzen en hulpmiddelen inzetten die de kwaliteit van ons onderwijs in beeld brengen en borgen.

Bovenschools is een kwaliteitshandboek in ontwikkeling, waarin de kaders voor het kwaliteitsbeleid beschreven staan. Iedere school heeft een eigen kwaliteitshandboek waarin de werkwijzen beschreven staan voor alle vakgebieden. Ook staat hierin beschreven op welke wijze geëvalueerd wordt middels de PDCA-cyclus.

Bovenschools is er een team “Onderwijs” waar de werkgroep ‘Onderwijskwaliteit’ onder valt. Hierin zitten directeuren en opleidingsmentoren. Deze werkt met het bestuursjaarplan aan de daarin opgestelde doelen en ambities.

Ons streven is dat er een breed gedragen kwaliteitscultuur is in de hele organisatie, maar ook op iedere school, waarbij alle medewerkers verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitszorg. Dat betekent dat alle medewerkers betrokken worden bij het opstellen van de missie en de visie van de school. 1 keer in de vier jaar worden deze opnieuw vastgesteld, en in het schoolplan worden strategische doelen voor de komende vier jaar beschreven. Het schoolplan wordt vertaald naar jaarplannen, waardoor systematisch gewerkt wordt aan de te behalen doelen.

In de volgende paragraaf beschrijven we meer specifiek de hulpmiddelen en werkwijzen.

5.3.2 Hulpmiddelen en werkwijzen

Diverse documenten zijn hulpmiddel om zicht te krijgen en houden op de onderwijskwaliteit. In combinatie met hulpmiddelen vormt het geheel een goede werkwijze om zowel op schools als op bovenschools niveau de kwaliteit in beeld te krijgen en daar waar nodig interventies te doen.

Werkwijzen en documenten:

Bovenschools niveau

- Bovenschools wordt een bestuursanalyse van de leeropbrengsten opgesteld. Deze wordt met alle directies en intern begeleiders twee keer per jaar bekeken, en op basis hiervan

worden conclusies getrokken op bovenschools niveau. Tevens geeft het mogelijkheden voor reflectie op de eigen resultaten (leren met en van elkaar)

- In “De Bladwijzer” staat het nascholingsaanbod van Albero beschreven. Hierin worden specifieke netwerkbijeenkomsten opgenomen rondom vakgebieden die vanuit de bestuursanalyse deskundigheidsbevordering vragen. Tevens zijn hierin allerlei vormen van professionalisering opgenomen waarvoor medewerkers zich jaarlijks kunnen opgeven al naar gelang hun interesse en persoonlijke ontwikkeling.
- Eén keer in de vier jaar wordt op iedere school een audit afgenomen. De rapportage en aanbevelingen worden naar school en bestuur gestuurd.
- School- en klasbezoeken door CVB
- Managementgesprekken
- Bij risico's t.a.v. kwaliteit werken de scholen met een Plan van Aanpak, en is er een stuurgroep
- Monitoring van het Strategisch Beleidsplan als onderdeel van het marapgesprek

Schoolniveau

- Iedere directeur stelt jaarlijks een analyse van de schoolpopulatie op. Hierin wordt omschreven hoeveel gewichtenleerlingen er op de school zijn (NB. regeling wordt in 2019-2020 aangepast). Ook staat hierin het aantal leerlingen met Nederlands als tweede taal, en meer specifieke informatie over de bevolking van het dorp of in de wijk. Tevens wordt in deze analyse de in- en uitstroom van de leerlingen en prognose opgenomen.
- Iedere school heeft een actueel beschreven Schoolondersteuningsplan
- De intern begeleider stelt jaarlijks een overzicht op van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, zodat er zicht is op passend onderwijs in de school. Hierbij wordt ook het aantal leerlingen met arrangementen vermeld.
- Iedere leerkracht is verantwoordelijk voor de leerresultaten en is in staat om 2 keer per jaar een analyse te maken van de leeropbrengsten en deze te vertalen naar een beredeneerd aanbod.
- Iedere school analyseert twee keer per jaar de leeropbrengsten op schoolniveau, waarbij de vaardigheidsgroei per groep, maar ook een trendanalyse op schoolniveau wordt bekeken. Hiervan wordt in het document “Analyse leeropbrengsten” een overzicht gemaakt met conclusies en concrete acties inclusief streefdoelen voor het komende half jaar. Deze acties worden vertaald in een beredeneerd aanbod op groepsniveau (groeps- en of blokplannen).
- Twee keer per jaar stelt de directeur een Marap op(=managementrapportage) m.b.v. een vastgesteld format. Naar aanleiding hiervan wordt een managementgesprek gevoerd.
- Klassenbezoeken en flitsbezoeken door directie en intern begeleiders zijn van belang om zicht te houden op het pedagogisch en didactisch handelen in de groepen.
- Hieraan zijn feedbackgesprekken gekoppeld. Daarnaast vinden volgens een vaste cyclus vanuit het Integraal Personeelsbeleidsplan (is in ontwikkeling) functionerings- en beoordelingsgesprekken plaats.
- Iedere medewerker heeft een POP (=persoonlijk ontwikkelplan), dat jaarlijks geëvalueerd wordt met directie en medewerker

Instrumenten:

- 1 keer per twee jaar wordt onder ouders, team en leerlingen een tevredenheidsmeting gehouden. Rapportages hiervan worden geanalyseerd, en verbeterpunten worden meegenomen in de plannen, zowel op schoolniveau als op bovenschools niveau. MR en team worden meegenomen in de bespreking van de analyses en acties.
- Iedere school stelt één keer in de vier jaar een schoolplan op, waarin missie, visie en strategische keuzes worden beschreven voor de komende vier jaar. Voor het opstellen hiervan worden resultaten van tevredenheidsmetingen meegenomen, en wordt vooraf een SWOT opgesteld.
- Jaarlijks gaat de directeur na in hoeverre de schooldoelstellingen uit het schoolplan zijn gerealiseerd.
- Iedere school stelt een jaarplan op met concreet meetbare doelen. Twee keer per jaar wordt middels de evaluatie van het jaarplan bepaald of de daarin genoemde doelstellingen zijn gerealiseerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een format.
- De leerresultaten worden in beeld gebracht met een valide leerlingvolgsysteem. In groep 1 en 2 volgen we de ontwikkelingen met een observatie-instrument.
- De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt door iedere school met een instrument gevolgd.
- De Eindtoets van groep 8 geeft zicht op de eindresultaten van de school. Deze wordt door IB-er en leerkracht geanalyseerd, en indien nodig worden op schoolniveau aanpassingen gedaan in het aanbod.
- Jaarlijks wordt de zgn. Veiligheidsmonitor afgenomen en geanalyseerd.
- Scholingsplan. Jaarlijks stelt de directeur het scholingsplan op, waarbij de scholing van het gehele team, maar ook van individuele medewerkers inzichtelijk is.

5.3.3 Hoe we zicht krijgen op merkbare opbrengsten van ons onderwijs:

Merkbare opbrengsten kunnen we in kaart brengen door gebruik te maken van gesprekken met leerkrachten, ouders en leerlingen. Informele gesprekken met alle betrokkenen geven weer hoe de sfeer in een school is, zonder dat dit gemeten kan worden.

Formeel kan de input van MR en klankbordgroepen van waarde zijn om te merken hoe de school en de onderwijskwaliteit door ouders en team wordt ervaren.

Door te werken met een leerlingenraad kun je kinderen betrekken bij het verbeteren van de onderwijskwaliteit, en kun je door het gesprek aan te gaan peilen wat er onder leerlingen leeft.

Op veel scholen vinden kindgesprekken plaats, deze zijn ook een belangrijke informatiebron voor merkbare opbrengsten.

Schoolspecifieke werkwijzen:

gesprekken met ouders (omgekeerd oudergesprek, tussenrapportage, rapportgesprek, spontane gesprekken), gesprekken met kinderen (informeel en formeel kindgesprekken, tussenrapportage, leerlingenraad), MR, OR als klankbord.

5.4. Hoe wij werken aan onderwijskwaliteit

5.4.1 Wat we vragen van onze medewerkers in hun didactisch en pedagogisch handelen en hun bijdrage aan school/onderwijsontwikkeling:

De persoon van de leerkracht doet ertoe, en hiermee begint het: de leerkracht dient een professional te zijn met oprechte interesse voor het kind. Hij moet zich goed kunnen inleven in het kind, en op een goede manier kunnen communiceren. Hij moet een veilig leer- en leefklimaat kunnen neerzetten, waarin ieder kind optimaal tot leren komt.

Iedere leerkracht is een professional, die gericht is op de optimale ontwikkeling van ieder kind. Hiervoor dient hij/zij een goed klassenmanagement te kunnen organiseren, en de leerkracht moet beschikken over goed didactisch handelen.

Eenzijds moet de leerkracht goed zicht hebben op de leerlijnen, anderzijds moet deze goed kunnen afstemmen op de onderwijsbehoeften van de leerling om deze optimale leerresultaten te laten behalen. Pro-actief handelen is een voorwaarde, evenals analytisch kunnen denken.

De leerkracht maakt deel uit van een team, en moet goed kunnen samenwerken. Hij/zij moet een leven lang willen leren, en dit met name in samenwerking met anderen. Daarnaast krijgt de leerkracht bij Albero voldoende professionele ruimte om zijn eigen ambities te volgen.

5.4.2 Wat het werken aan onderwijskwaliteit aan leiderschapstijl(en) vraagt op verschillende niveaus in de organisatie?

Een leider op onze scholen moet, net als een leerkracht, zijn medewerkers echt kennen. Relatie is van groot belang om met een team te bouwen aan een school.

Een leider moet visionair zijn, en daarbij inspirerend zijn om samen met het team bottom-up de visie te realiseren. Door de juiste strategische keuzes te maken waar de school om vraagt, is voortdurend willen verbeteren een voorwaarde.

Leiderschap moet sturend zijn en dienend, net waar de context van de school of de situatie van de medewerkers om vraagt.

Naast de directie krijgen intern begeleiders bij Albero een steeds grotere rol. Zij hebben een meer coachende en begeleidende rol, waardoor zij het mogelijk maken dat de leerkrachten kunnen ontwikkelen.

De individuele leerkracht heeft in sommige scholen ook een coachende rol met specifieke taken, zoals de digi-coaches.

Er is dus op meerdere niveaus leiderschap in de scholen aanwezig.

5.4.3 Hoe we de maatschappelijke omgeving en ouders bij ons onderwijs betrekken.

Iedere school heeft zijn eigen plek in de samenleving, afhankelijk van waar de school staat is de rol van de school heel divers.

Ouders zijn de belangrijkste partners in een school en we gaan open en respectvol met hen om.

Om tot optimale leeropbrengsten te komen voor onze leerlingen, is ouderbetrokkenheid noodzakelijk. We verwachten van onze ouders een actieve rol door het tonen van belangstelling voor de ontwikkeling van hun kind en de school.
Naast kindgerichte contacten, worden ouders ook betrokken in de organisatie van de school. Formeel middels de MR (=medezeggenschapsraad) en AC (=activiteitencommissie), informeel door inzet als hulpouder in en om de school.

Naast ouders werken we, gericht op de ontwikkeling van onze leerlingen, samen met diverse partners:

GGD

Kind-op-1

Kinderopvangorganisaties

logopedie

bibliotheek

Vanuit burgerschap betrekken we, afhankelijk van de plaats van de school, diverse doelgroepen bij onze school. Te denken valt aan bejaarden en minder-validen.

Daarnaast is er samenwerking met sportverenigingen, culturele raden en andere lokale verenigingen.

Hoe we schoolspecifiek werken aan onderwijskwaliteit: Zie onderdeel burgerschap.

5.4.4 Wat voor schoolgebouw en materiaal we nodig hebben om onderwijskwaliteit te kunnen bieden:

De scholen van Alberio zijn gevestigd in duurzame, goed onderhouden gebouwen. Gebouw en omgeving vormen een stimulans om te komen tot spelen en leren. Ook voor medewerkers moeten ze een veilige en gezonde werkomgeving zijn.

Door te werken met meerjareninvesteringsplannen wordt beleidsmatig gewerkt om te kunnen werken met goede materialen in en om de school, nu en in de toekomst.

Deze toekomst is leidend, omdat het huidige onderwijs snel verandert: de gebouwen moeten steeds meer geschikt worden gemaakt, of nieuw worden gebouwd, waarbij innovatieve concepten kunnen worden ontwikkeld. Dit vraagt gebouwen die flexibel zijn, met goede voorzieningen voor ICT.

5.4.5 Wat het werken aan kwaliteit van het handelen van ons bestuur, de bestuurlijke staf en van de schoolleiders vraagt.

Bestuurders, bestuurlijke staf en schoolleiders moeten gezamenlijk alle expertise in huis hebben om optimale kwaliteit te leveren in de scholen. Hierbij is samenwerking van groot belang, waarbij ieder met zijn talenten of specifieke taken een bijdrage levert.

Structureel overleg tussen alle geledingen en planmatig werken vormen de basis voor kwaliteit. Het systeem en de overleggen zijn beschreven in diverse documenten zoals het kwaliteitshandboek Albero, het financieel beleidsplan en het huisvestingsplan.

Scholen krijgen voldoende ruimte om hun eigen ambities te bereiken omdat er een cultuur van vertrouwen is. Door de managementrapportages en -gesprekken en analyses van leerresultaten zijn er voldoende mogelijkheden om zicht te houden op de kwaliteit van de scholen.

5.4.6 Hoe we ervoor zorgen dat onze mensen en middelen zo worden ingezet dat het de onderwijskwaliteit verder verbetert.

Albero is als geheel een lerende organisatie, waarbij in alle geledingen met en van elkaar geleerd wordt. Er is voldoende ruimte in tijd en middelen om iedere professional in de organisatie kwalitatief te laten groeien.

Uitgangspunt is om gezamenlijk verantwoordelijk te zijn voor goede kwaliteit van onderwijs op alle Albero scholen. Door uit te gaan van wat een school of een groep nodig heeft, worden zoveel als mogelijk de juiste mensen met de benodigde competenties ingezet.

Mobiliteitsbeleid is in ontwikkeling. Jaarlijks wordt aan medewerkers gevraagd wat hun wensen zijn t.a.v. mobiliteit. Hiermee wordt met de formatieplanning zoveel mogelijk rekening gehouden.

5.5. Hoe we ons verantwoorden over de onderwijskwaliteit

Waarover, wanneer en hoe voeren we de dialoog voeren met medewerkers, ouders en andere belanghebbenden in onze omgeving:

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs. Iedere school heeft voldoende autonomie, evenals iedere leerkracht. Volgens vaste procedures verantwoorden we ons aan alle geledingen. Dit doen we op de volgende manier:

- **Het CVB van Albero** verantwoordt zich extern door middel van tussentijdse rapportages en via het jaarverslag aan de Raad van Toezicht.

Daarnaast worden structureel bestuursgesprekken gevoerd met de onderwijsinspectie.

- **De directies** verantwoorden zich twee keer per jaar aan het CVB met managementrapportage en jaarverslag.

De leerresultaten worden met de 'Analyse leeropbrengsten' verantwoord aan het CVB

De directies bespreken in de MR de jaarplannen en evaluaties hiervan.

Verantwoording aan ouders gebeurt formeel via de MR. Daarnaast kunnen directies jaarverslagen maken en deze aan ouders ter beschikking stellen. Ook samenvattingen van tevredenheidsmetingen worden aan ouders verstrekt.

Vensters PO wordt actueel gehouden, zodat externen zicht hebben op de kwaliteit.

Schoolgids en schoolplan worden aangeleverd aan de Onderwijsinspectie.

- **Leerkrachten** bespreken in het team en met directie en intern begeleider structureel de behaalde leerresultaten.

Leerkrachten informeren extern ouders via rapportages en oudergesprekken.

Ambities voor de komende 4 jaar:

Bestuursniveau:

- bovenschools kwaliteitshandboek
- leerlingen breder volgen
- het ontwikkelen van kwaliteitszorg op bovenschoolse en schoolse ambities

Schoolniveau:

- Hogere opbrengsten door verhogen eigenaarschap bij team en leerlingen.
- Compleet kwaliteitshandboek
- Voortzetten cyclus gezamenlijke lesvoorbereiding, lesbezoek, feedback (leerkrachten, minimaal 5x per jaar)

Bijlage: Overzicht van de inspectie
[Rapport van bevindingen Kwaliteitsonderzoek](#)